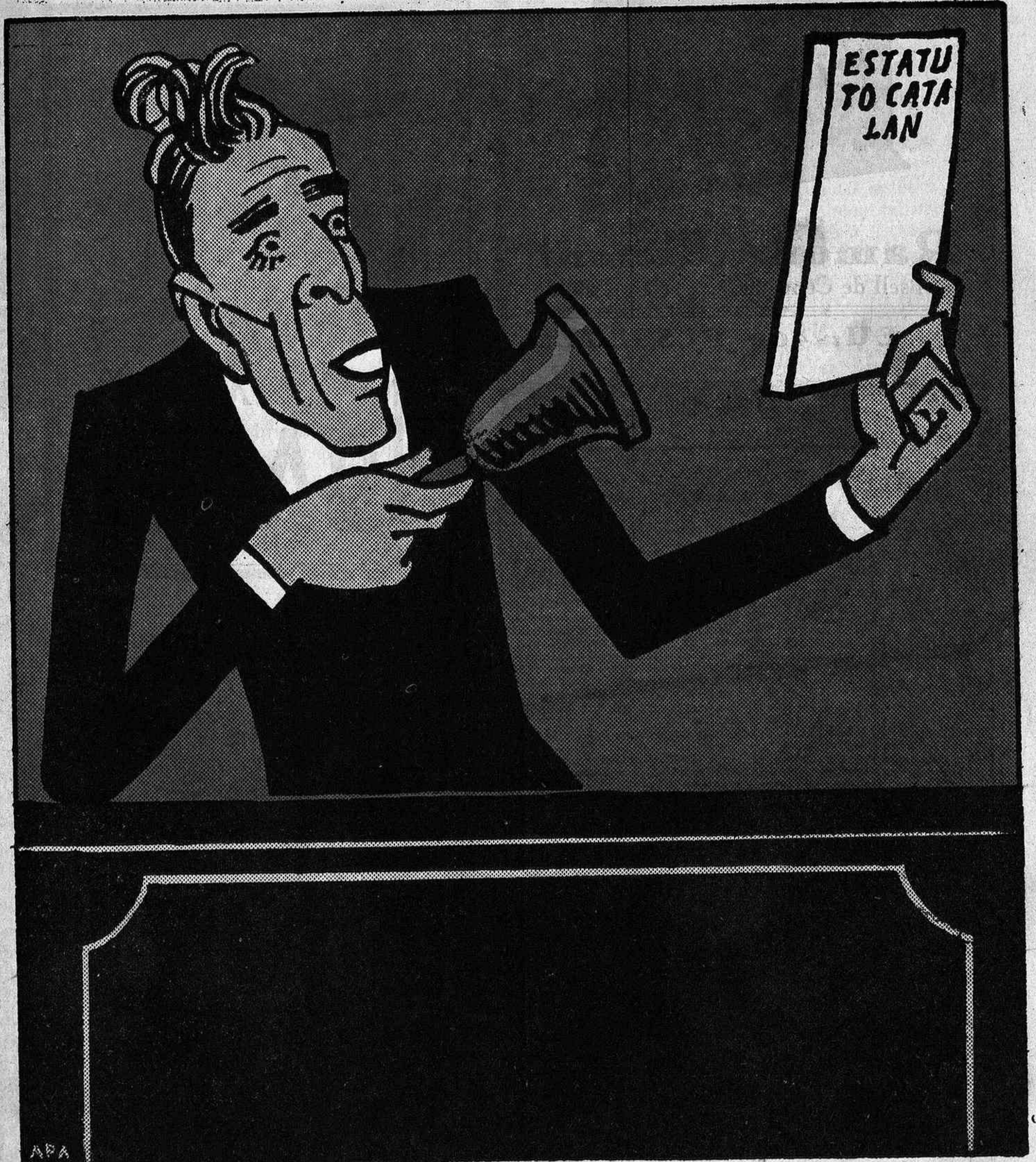

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

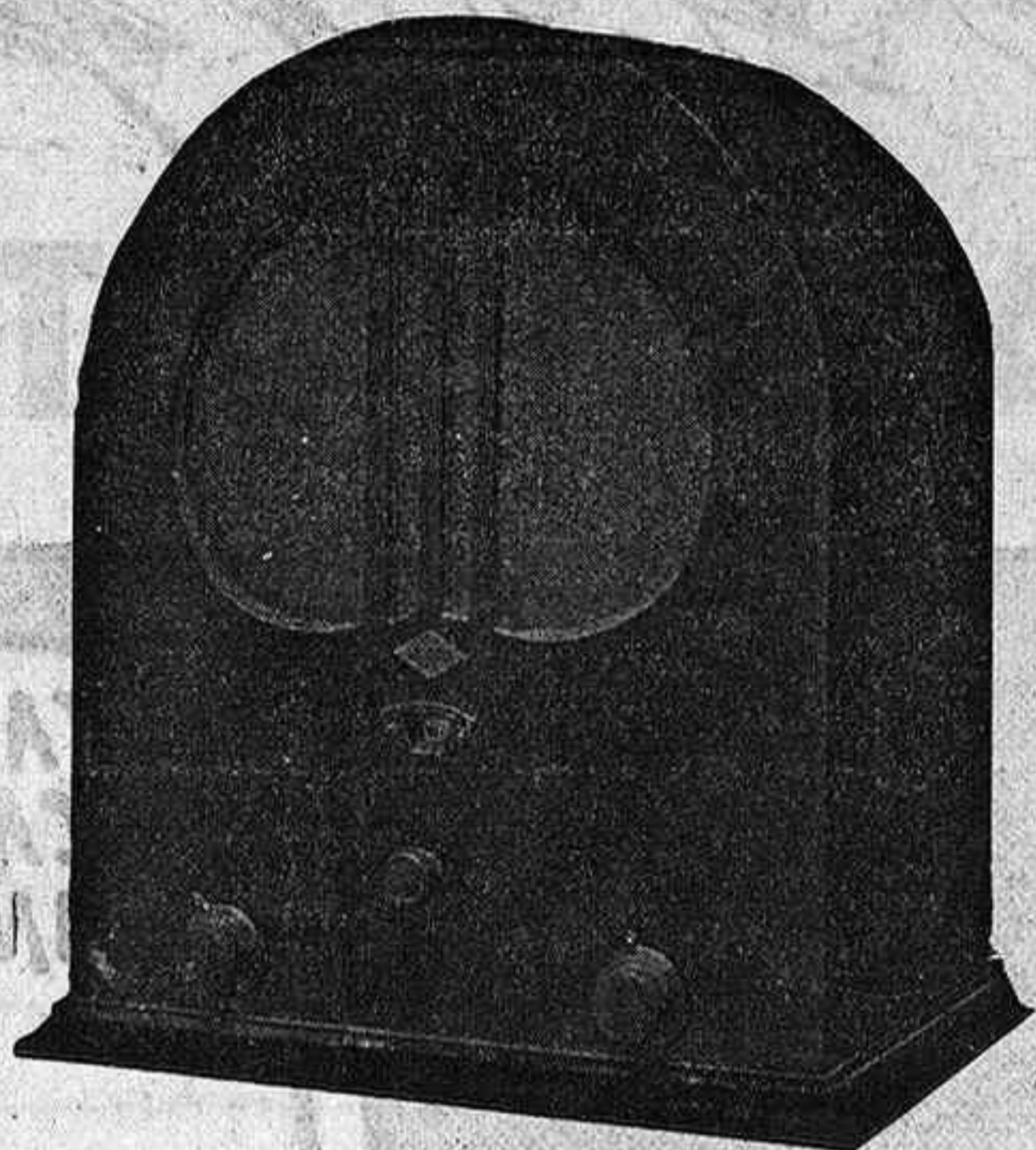

El regateig de l'Estatut

—Apa, senyors, animar-se!... Qui en dóna menys?

Receptor RADIO CLIMO

enxufable al corrent, sense antena

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 :: Telèfon 23058

PREU: 400 PESSETES

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sortir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota miliar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els *Catxets del Doctor Soivre*. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

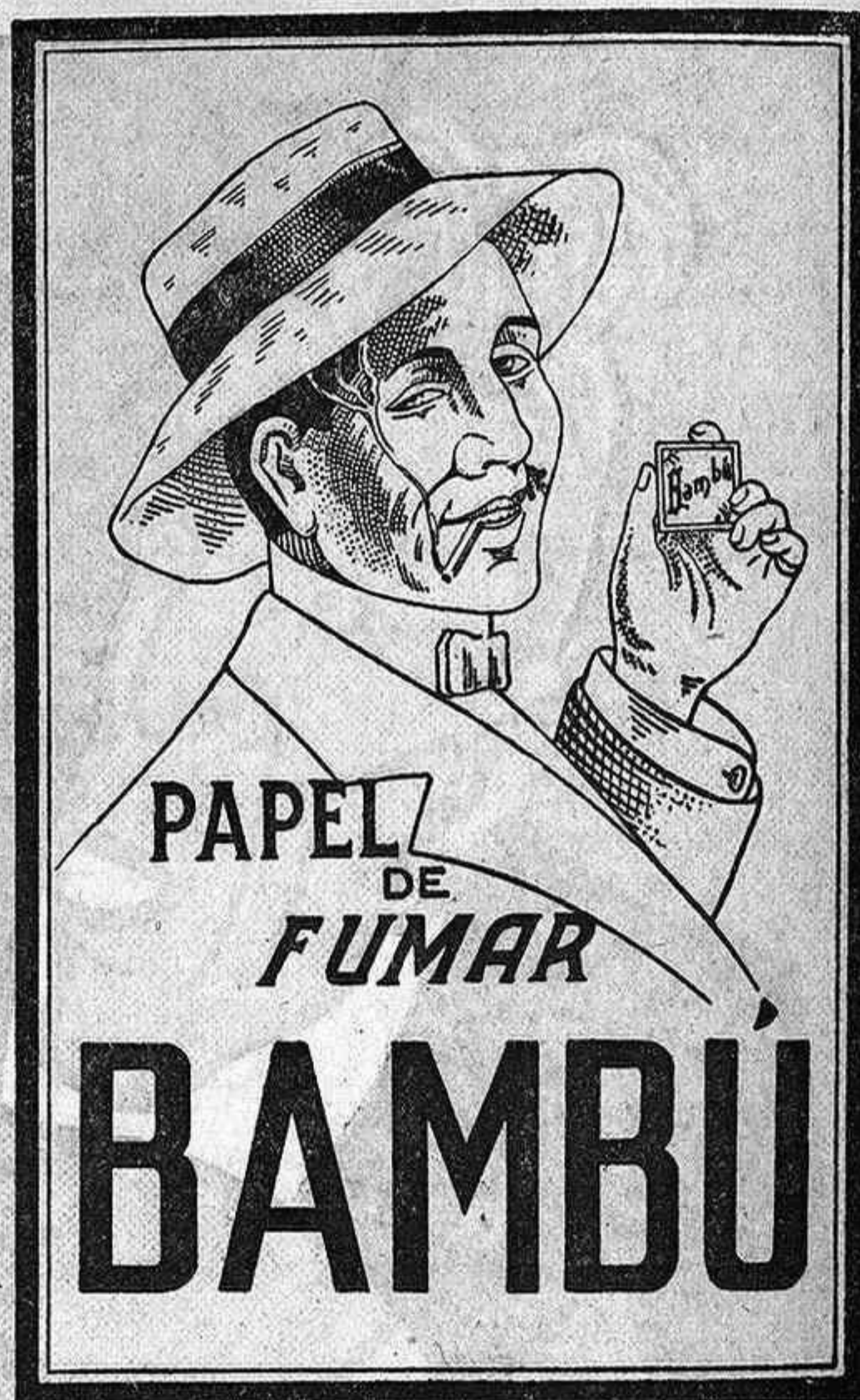
siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sífilis* (avari...), *ecsemes*, *herpes*, *ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Pindoles depuratives del Dr. Soivre*, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, florons, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polusions nocturnes*, *espermatòrrica* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Gragees potencials del Dr. Soivre*. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentollament, tractament i guariment de les dites malalties.

PAPEL
DE
FUMAR

BAMBU

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Paraules i fets

OPTIMISTA.—Veü, ja s'ha aprovat el primer article de l'Estatut de Catalunya. Ara ja tenim l'autonomia

El pessimista.—No vagi tan depressa, home, no vagi tan depressa. Encara han de passar molts dies i moltes setmanes.

L'O.—Ja ho sé. No m'amoïno pas. Però el que jo li dic és que tenim Estatut.

El P.—Bé, però quin Estatut? El d'ells o el nostre ..

L'O.—Miri, amb això del d'ells o el nostre, es fa massa literatura. El que jo dic és que Catalunya de fet ja és autònoma...

El P.—No ho veig tan clar.

L'O.—Jo sí.

El P.—En que es funda, veïam.

L'O.—Miri, la cosa és ben clara. Si l'article primer diu: "Catalunya es constitueix en regió autònoma dintre l'Estat Espanyol, d'acord amb la Constitució de la República i del present Estatut", això vol dir, fixint-s'hi bé tots els catalans, això vol dir que Catalunya, autodeterminant-se, acorda constituir-se en regió autònoma. No és l'Estat que "li dóna" l'autonomia, no és cap mercè que rep de cap altre poder que no sigui la seva pròpia voluntat. Catalunya se constitueix—ella—en regió autònoma dentro del Estado Español". No hi ha ningú que li hagi obligat a ésser regió, que l'hagi minvat el seu prestigi jurídic, ha estat ella mateixa que es dóna la categoria que vol.

El P.—Sí, però ja ho veu, "es constitueix en regió". Ja deixa d'ésser nació... I En Prat de la Riba...

L'O.—Dispensi, no vagi tan lluny. Miri. Les paraules no tenen valor. El que té transcendència són els actes i les obres. Hem passat trenta anys sentint parlar "del dialecte català". I cada vegada que ens parlaven del "dialecte català", els nostres pairalistes s'indignaven.

Es un idioma, és un idioma..." Si no haguessin fet res més per a justificar-ho, la gent s'hauria passat la vida dient els uns que era un dialecte, dient els altres que era un idioma. Però lo important era evidenciar que era un donar al català aquella amplitud espiritual, aquella intensitat ecumenica imprescindible per a l'obra de tota llengua que no és en definitiva altra cosa que l'instrument d'una cultura. I en veure que el català no era una conversa particular—aquell dialecte que es tenia que parlar en

la intimitat de la llar i per jugar al Pare Carabasser—sinó que era un veritable i profund instrument de la cultura catalana, la gent ha començat a oblidar allò del "dialecte regional" per a respectar l'obra puríssima de la llengua catalana i quan aquesta ha estat escarnida i perseguida per la dictadura, els intellectuals catalans—l'únic que té transcendència en les relacions dels pobles—han vist com els intellectuals castellans sentien el greuge que representava la persecussió del català i l'han defensat. No ho haurien pas fet amb un dialecte infim i vulgar.

El P.—Bé, però que vol dir amb tot això...

L'O.—Vull dir que el mateix passa amb els mots nació i regió. Lo important és que la personalitat històrica sigui veritablement una nació, que tingui la intensitat nacional, que la seva obra representi la valorització nacional. I si un poble té passat, té present i té futur, i si aquest poble en la seva obra centrípeda de recolliment espiritual fa una aportació cultural transcendent, no serà pas una regió, sinó una nació, encara que es vulgui disimular. Hi han nacions que es comporten com pobles rurals, i en canvi hi han pobles rurals que tenen la grandesa d'una nació.

El P.—El veig com sempre, massa optimista.

L'O.—No. Vègim com un home que no vol veure sempre l'horitzó amenaçat de tempestes. Crec que cal ésser optimista, jove, esportiu. No crec que els transcendentalsismes dramàtics fassin més per la causa d'un poble que l'alegria de creure en tot i de veure en tot facilitats. Les coses importants costen d'aconseguir. Si tinguéssim de cop-i-volta totes les aspiracions individuals o collectives, que farien les generacions del futur? Si la revolució francesa hagués estat el màxim del progrés polític, que hauríem fet nosaltres? La vida és un continu sacrifici, una lluita perdurable. La lluita per l'avenir, la lluita pel què creiem que ha d'ésser lo millor. Malhaurat l'home o el poble que no té un estel a la vida, que no ambiciona ésser més del què és. Tenim Estatut. Un Estatut honorable que no ens avergonyirà organitzar-lo. Podrà haver-hi gent disposada a malmetre'l, però l'Estatut és l'inici d'una nova vida. I serà un fonament substancialíssim per Catalunya.

El P.—I si no ens el donen? I si cau abans el Govern?

L'O.—Quan un debat parlamentari està avençat, és difícil que cap Govern s'atreveixi a retirar-lo, però és més. Cap Govern en pujar podrà apartar de si la solució d'aquest problema. No tingui por. L'insolubilitat de l'Estatut seria alhora l'insolubilitat republicana. Tant va lligat avui la llibertat colectiva amb la llibertat republicana.

El P.—Esperem... Però no sé, no sé...

FRANCESC MADRID

No deixeu de comprar cada setmana,
"La Campana de Gràcia"

Goicoechea

Goicoechea—aquella deplorable es-corrialla del règim borbònic—ha parlat a Barcelona...

Fins ara, a Barcelona, no hi havia hagut un local digne d'un personatge així... Hi havia, és clar, centres de tota mena—catòlics, carlistes, regionalistes...—per a tota mena d'histrions, més o menys divertits, de més enllà o de més ençà de l'Ebre... Però no hi havia un local digne d'un Goicoechea.

Ara sí. Ara tenim la "Penya Blanca". Goicoechea, parlant a la "Penya Blanca", està en el seu element, com el peix a l'aigua.

D'història

El senyor M.—tothom el recorda— fou un dels polítics barcelonins que més es van aprofitar del règim dictatorial. Prohom molt noble i catòlic, el seu nom ha figurat, aquests dies, en un document clerical, com un model d'altruisme i de desinterès.

La seva fama, en efecte, era sòlida. Una vegada el seu retrat figurà, en primer terme, en una exposició de pintures.

—Mira, aquest és M.—va dir-li a un amic un pintor que feia a l'ocasió de cicerone.

—M.? Impossible!—va fer l'amic.

—Impossible? I per què?

—Perquè té les mans a les seves pròpies butxaques...

Més història

Sobre el mateix M., va circular també, durant la dictadura, una altra curiosa anècdota, que reflecteix, sense dubte, millor que la mateixa història, la veritat.

Un dia de molta calor, M. es trobà amb V., prohom igualment famós i tan aprofitat i blasonat com ell.

—I si anéssim a prendre alguna cosa—proposa V.

I M., ràpid, respon:

—A qui?

Carrasco, malalt

Després de la seva llastimosa i absurda intervenció, el pare Carrasco Formiguera ha estat molt atacat.

Li han dit tot, àdhuc traïdor. Però no tenen pas raó. El pare Carrasco no és un traïdor. És un malalt: pateix d'encefalitis letàrgica.

S'adorm per tot arreu, àdhuc al Parlament. Aquell dia dormia seràfícamment, que és coní únicament pot dormir un home com el pare Carrasco. Ve't ací perquè, en despertar-se, demanà que tornés a ésser llegit l'article que gràcies a ell no fou aprovat.

Hom diu que el mal de la son l'ha agafat a les sacristies.

Ja el coneixen

Ja sabeu, d'ençà de la seva famosa intervenció, com li diuen els madrilenys al pare Carrasco?

"El que no se entera".

L'espiritualitat de Romanones

Romanones ha fet declaracions. Ha parlat de l'Estatut de la Reforma Agrària, de la qüestió religiosa...

Abans Romanones, quan feia declaracions, solia dir unes quantes vacuïtats enginyoses. Però ara, vell i desenganyat, s'ha quedat sense enginy.

—En els pobles espanyols—assegurava l'altre dia—, el rector és l'únic

defensor de l'espiritualitat i de la cultura.

Potser, potser a Guadalajara...

Un nou autor

Hom diu que la vinent temporada actuaran a Barcelona dues companyies de teatre català, descomptant la de Josep Santpere, que tant poc té que veure amb el teatre català.

I sembla que, a més a més, hi haurà un autor nou: Joaquín Montaner, que s'està traduïnt, ell tot sol, aquell drama seu que tant d'escàndol feu quan s'estrenà a Madrid: "El hijo del diablo".

Es necessari

Parlen dos regidors. Un d'ells ataca a Solà Cañizares (olè!) Diu que és un republicà que fa pudor de sacristia.

—Pensi, però—diu l'altre—que no en podem prescindir, pensi que ens és necessari.

—No sé perquè.

—Sí, home. Per a amenitzar les sessions, per a donar la nota còmica. Sense ell ens aborrirem d'una manera espantosa!

—Sempre quedarien els de la Lliga.

—Els de la Lliga no són ni divertits!

Pitjor que un insult

—Vostè és un brut!

—I vostè un Carrasco...

Al senyor governador

Al carrer de Barbarà, número 5, s'ha inaugurat una altra casa de prostitució. Una altra encara? Si senyors: una altra, però el cas no tindria res d'extrany si damunt mateix no hi haguess amb anterioritat una escola per a infants.

Què és el que poden apendre aquests infants que surten al balcó i el primer que veuen són les dones de viure a l'aire entrant en aquesta casa, i darrera d'elles els homes?

A vós ens dirigim, senyor Governador, perquè creiem que aquestes coses no deuen tolerar-se.

Ací sols hi ha una qüestió: o sobra la casa de prostitució o sobra l'escola.

Ara vós teniu la paraula. Nosaltres ja hem complert amb el nostre deure de ciutadans.

NO PARLEM DEL FEIXISME

El passat diumenge s'havia de celebrar a Barcelona un míting antifeixista. Naturalment, com era antifeixista. Com era antifeixista, fou prohibit per l'autoritat governativa i republicana del senyor Moles, que tan bons records deu servir de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA. Si s'haguess tractat d'un míting de dretes per a atacar i injuriar la República, potser l'hauria permès.

I no és que en donem la culpa al senyor Moles, perquè això, aquesta tàctica, no és exclusiva del governador civil de Barcelona. Per tot arreu passa igual. I suposem que el senyor Moles no és com Déu que, segons diuen, és a tot arreu. El senyor Moles és, tan sols, a Barcelona.

Però a Barcelona, com per tot arreu, hi ha una absurda tolerància envers tota aquesta gentola que fa pudoreta de capellà de bosc, de monàrquic de sàinet, que és la única manera que tenim de comprendre la monarquia.

Penseu en el noi de Luca de Tena, en el doctor Albiñana, en Goicoechea, en Ventosa, en tants senyors—això de senyors és un dir—de dretes, que te-

nen més llibertats que els autèntics senyors d'esquerra i són tractats amb una poidesa veritablement enternidora.

Abans, amb la monarquia, encara podíem desfogar-nos malparlant del feixisme. Ara, amb República, seria molt llastimós que no poguéssim fer-ho. Per de prompte, el míting antifeixista fou prohibit. I fou prohibit després de pocs dies d'haver permès que un ex-ministre ximple i monàrquic atacés sense embuts la República i declarés que treballava pel retorn d'aquella pinta xunga que es digué Alfons de Borbón.

Francament, ens sembla un xic estrany. Però potser és que nosaltres en això de l'alta política no hi entenem. Perquè segurament es tracta d'alta política. Tan alta, que es perd de vista. I com que es perd de vista, hi ha el perill que el poble se'n desentengui.

VIRAI

A la memòria de Santiago Rusiñol

S'ha acomplert el primer aniversari de la mort de Santiago Rusiñol. Sitges ha honorat la seva gloriosa memòria amb un monument, obra de l'escultor Borrell Nicolau.

El que en vida fou el nostre estimat company de redacció—cada setmana escrivia el "Glossari" de "L'Esquella de la Torratxa"—bé mereix aquest homenatge.

Aquest i molts altres.

Catalunya no pot oblidar els seus homes gloriosos. Es el deure més patriòtic. I la manera més bella de fer pàtria: no oblidar els que li han donat dies lluminosos de triomf.

- Va molt bè, això del divorci.
- Per què?
- Cada matrimoni nou, em produeix un parell de vestits més.

PERTENECÉ A LA BIBLIOTECA DEL ATENEU BARCELONÉS

—M'estimes?
—Sí!
—Quan?
—Fins que em duri la cigarreta.

Teatre de la Ciutat

LES CABRES I EL CABRER

L'altre dia, convidats pel senyor Puig i Alfonso, varen fer una excursió a un poblet de la Costa Brava tots els regidors de la Lliga Regionalista.

Hi eren tots menys el senyor Cabré. Nosaltres no sabíem a què atribuir l'absència de dit regidor, quan un amic nostre ens va treure de dubtes.

—No sabeu a què és degut això?
Sí, home, sí; com que els de la Lliga són unes cabres boges, per poder fer bogeries, més s'estimen anar sense el Cabré.

EN GIRALT TE SON

L'altre dia érem a un cinema de la Rambla, on feien cine sonor; però us assegurem que no vàrem enterar-nos pas de res de la sonoritat de la pel·lícula. Darrera nostre hi havia un senyor que roncava d'una manera extraordinària, i en acabar de passar la pel·lícula i donar la llum de la sala d'espectacles, vàrem veure que el senyor que dormia era el regidor del nostre Ajuntament, En Casimir Giralt.

No el critiquem, pobret; ho trobem molt natural, perquè a les sessions del Municipi no el deixa dormir la veu del senyor de Solà de Cañizares.

ELS CENTRES D'ESQUERRA ESTAN FERMS

La nit de dilluns, els centres d'Esquerra varen tributar un homenatge d'adhesió a l'alcalde, senyor Aguadé i Miró.

Ja no cal dir que la nit de dilluns fou una nit trista per En Casanovas.

A pesar que no beu, hauria d'anar al cabaret i recordar la lletra d'aquell tango que algun temps havia estat molt popular entre les noies de servei, i que deia així:

“Esta noche me emborracho bien,
me mamo bien mamac
pa no pensar”

HO ACOLLIM UNICAMENT A TITOL DE RUMOR

Ens diuen que el regidor senyor Comas se n'alegra tant de les disencions que hi ha entre l'Aguadé i En Casanovas.

I nosaltres responem que podria ésser molt bé, però, que en veure els resultats no se n'alegrés tant.

EL SENYOR DE, DE I DE

L'èxit que en cada sessió té el senyor de Solà de Cañizares (olé!), es deu a què sempre abans de la sessió es va a confessar, i és clar, en les seves intervencions l'ilumina l'Esperit Sant.

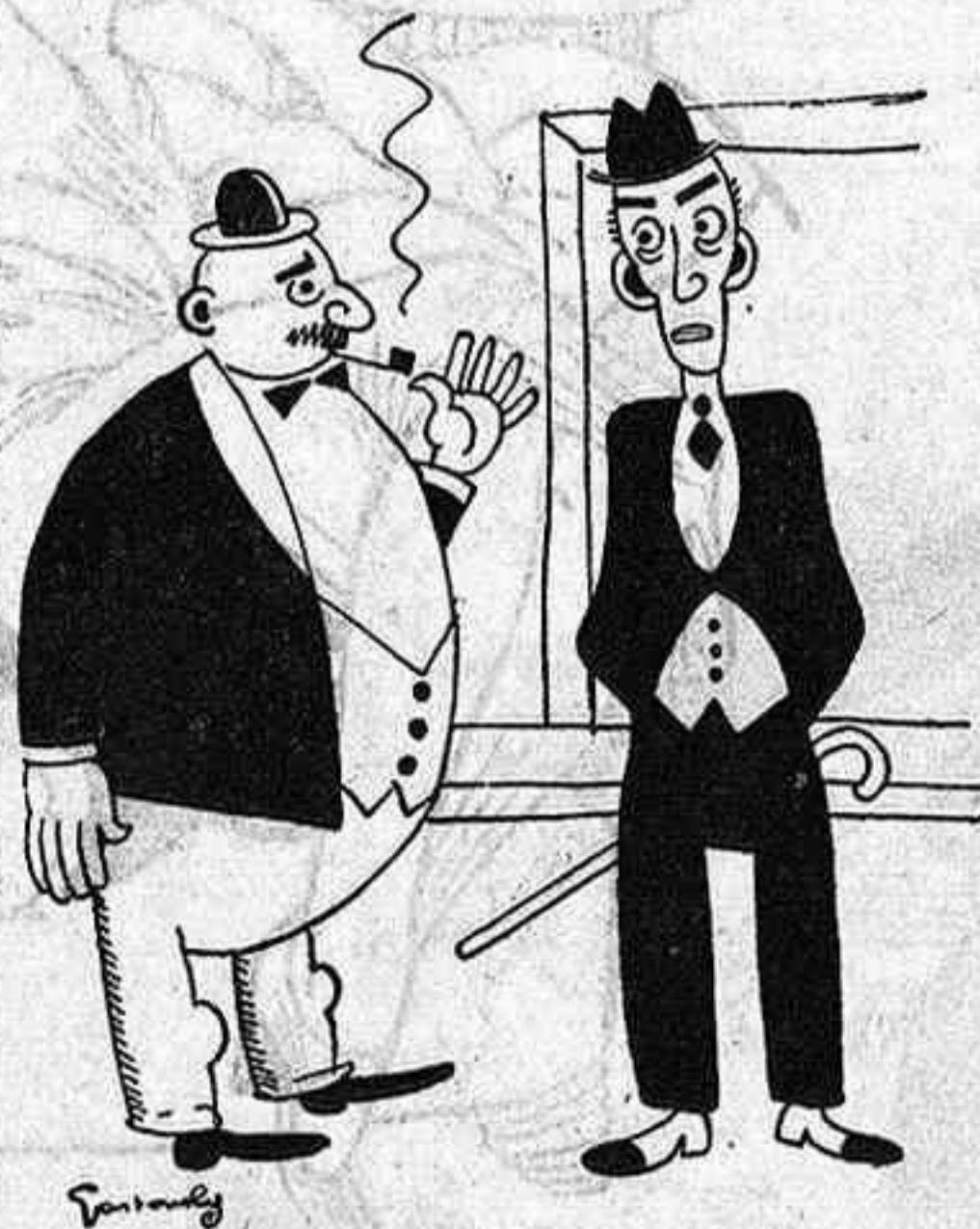
JA HAN TORNAT

No sabem si ja han tornat els regidors que anaren a Londres, al Congrés Municipalista.

—Què diu, vostè, que hi anaren a fer?

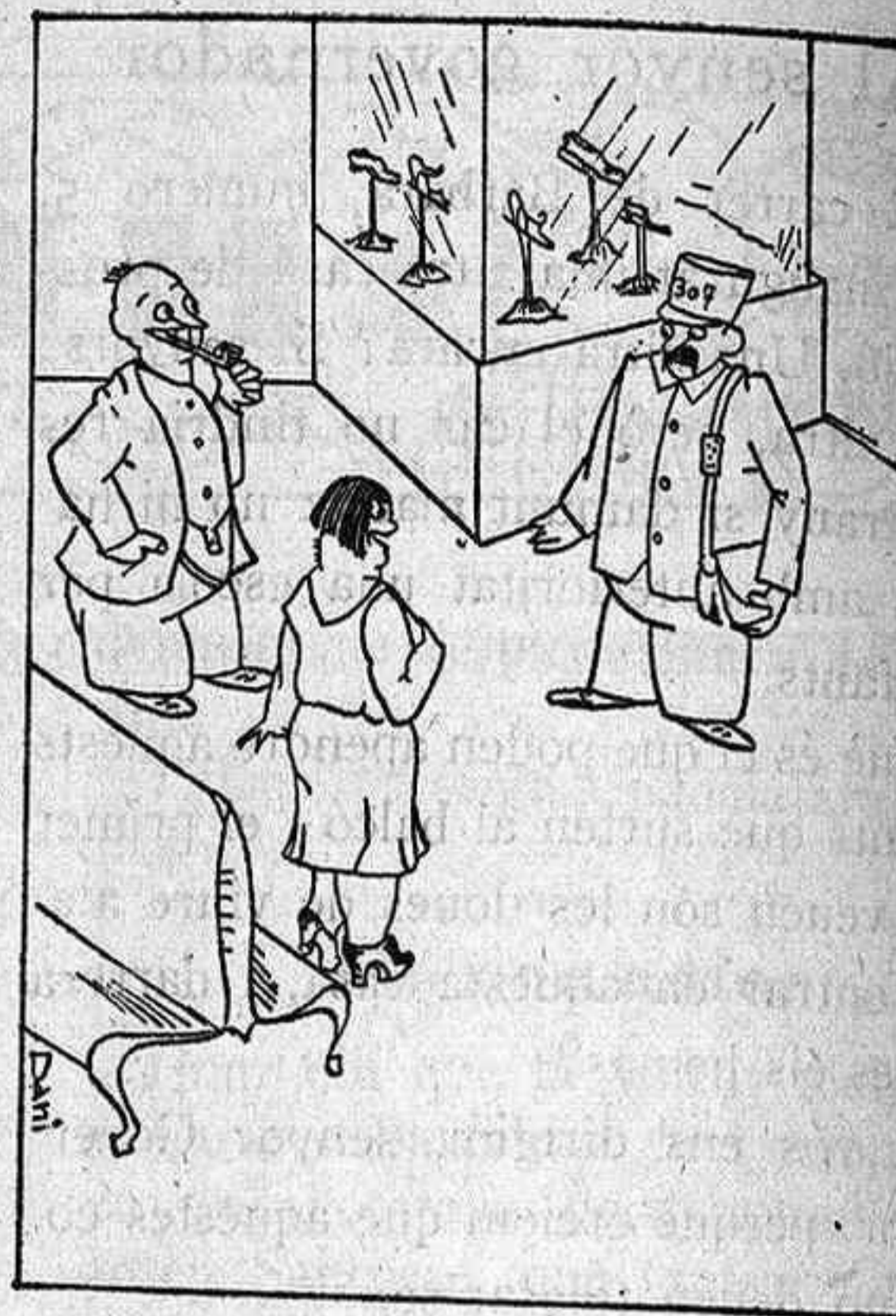
—Sí, home: a gastar-se 50.000 pesetes.

BAMBI

—Has vist? Encara belluga En Barrera.

—I el que bellugarà, si a ell, com als altres monàrquics, la República segueix tractant-los tant bé com fins ara!

—Em vol donar unes sabates?
—Quin número té?
—El 307.

FITXES

TOMAS ROIG I LLOP. Encontre imaginari. Ens trobem, mentre Tomàs Roig i Llop escriu els contes de “Marta la Fatídica”, en una cuina de masia. Davant nostre, flames. Darrera, nit.

Queda preparat l'ambient: realisme, tragèdia. La cara de Tomàs Roig i Llop s'hauria d'arrugar.

Però la cara de Tomàs Roig i Llop no s'arruga. Porta dues coses del camp: el conte i el paisatge.

El paisatge és imatjat, nou, fresc, rieller: el beveu com aigua.

Els contes són sarmentosos, estiraganyosos, tenelluts: se us fa un nus a la gorja.

Guaiten ben bé la cara de Tomàs Roig i Llop. Placidesa ascetitzada. Un regust de gasosa i fonoll, i un xic de llum, no sabeu d'on, refugiada en els dos grans vidres de les ulleres, presoners de carçis. “Amic Tomàs”, li diu sense voler. Li ofrenaríeu el sarró del Polifem de Gòrgora pleé d'espígol i formatge.

Però oïu els contes, en sentiu la tragèdia esbatanada, oblideu el Tomàs per d'ri-li: “Amic Roig i Llop, gairebé ens espanteu”. Part de fora—i per arrodonir l'efecte—es pot sentir el bategar de la capa, color de sutge, del Comte l'Arnau.

Per sort, Tomàs Roig i Llop és poeta d'una sensibilitat imantada. Ell, el poeta, posa davant de la seva obra una clara dringant d'estel. Aquesta llum filaberquina a 2.000 per hora i us fa cridar al que, en vertigen imantat, passa: Tomàs Roig i Llop! Paisatges, llums, imatges de “Marta la Fatídica”, quin allau cegador! Es

L'Estatut

Tal com el varem presentar...

tracta d'un llampec de llum de dia; per això la tronada pedregosa que ve al darrera sona com un aplaudiment. Els núvols, els vents, els camps, els rius, s'hàn ficat a la boca dels trons i els esquerden, harmoniosament, les traques.

Recordem unes paraules d'aquestencontre imaginari: "San Guim m'ha donat la llegenda de "Marta la Fatídica".

Sentor de molsa de desembre. Tomàs Roig i Llop ens ha donat, a nosaltres, Sant Guim. Hi hem guanyat. Una mostra. En podríem portar cent: "El caseriu s'estén de cara al sol, en alegre desordre; per això, les seves ales—els teulats—rumbegen el punt dolç d'una morenor infinitament matissada de molsa i licorella".

DIALEGS DE LLIBRES. Damunt la taula del nostre despatx els hem oït contar l'història llur.

Parlava el llibre afavorit: "M'han llegit amb fervor. M'estimen. Mai em deixen en pau!"

Un llibre nyeu-nyeu mostrava amb orgull la seva virginitat, tancada groixudament.

Un altre plorava aquesta virginitat: "No m'han obert! Per què?"

Altres es feien confidències: "Ni un dia hem restat closos. Forem oberts ganudament". Altres deien la melangia d'haver estat arreconats amb desmenja.

Un llibre petit, profusament decorat, llibre de collegial amb flors del color de Sakuntala, suspira els seus records...

"A mi m'obriren a poc a poc i amb delectança voluptuosa. Ho recordo! Fou un matí de maig!"

JOCs DEL DESTÍ. Et conegueren joveníssima. Dansaves caragolades darses del teu país. Et deien la "Petita Turca."

Et deien la "Petita Turca" i eres

argelina. Un dia de pluja, sense ningú dintre de l'ombra del bar, ens vares sanglotar els versos aromosos dels teus preferits autors àrabs.

Autors àrabs! Ens digueres: "Són l'únic conçol de la meva llarga misèria. Seran el meu conhort fins el bon dia que Alà vulgui cridar-me al seu repós".

T'hem tornat a trobar gran ballarina de Varietats. Ara ets "girl" i fas d'estrella criollo-anglesa en un grup de Jazz-Band. Portes un nom britànic tropicalitzat: Daura Flimggins!

Daura Flimggins! Com havem enyorat les teves danses primeres de la "Petita Turca"—ardents, ingènues—, en veure't espiralejar dintre d'un "shimmy" imitació dels "shimmys" frenètics de "The Livery Stables Blues".

Ardents ratlles elèctriques escrivien el teu nom: Daura Flimggins!

Però per nosaltres, fugida de les ovacions de la gent que ha fet davant de la guixeta una gran S per veure't dansar, has estat la "Petita Turca" d'abans i has reviscut els teus dies argelins:

Quan rentaves roba en una petita cadolla d'aigua: les curses, escarmarlada damunt d'un camell: els cabells plens d'arena torrada; quan la teva mare et colpejava i et deia "bruta", en tornar de les teves fugides misterioses.

I, com abans, ens has dit també paraules de poetes: "Escolta el que resava el gran Hamandi. Li van preguntar un dia si havia estat en terra grega, on havia vist la primera llum. I ell va respondre: "El temps canvia la meva genealogia al seu albir. Quan al temps li desp'au la que tinc, n'accepto un altre. Sóc a la nit, de Nabatana. Al matí, sóc àrab".

Jocs del destí!

La "Petita Turca", o Daura Flimggins—com vulguis—, malgrat el brill que ara la volta segueix arrossegant la seva

...i tal com ens el tornen.

llarga misèria i encara espera—dient versos àrabs—, el bon dia que Alà vulgui cridar-la en el seu repòs!

La "Petita Turca", en parlar-nos, tenia, en els esguards, llàgrimes i lluna de quart creixent.

RAMON VINYES

La setmana a les fosques

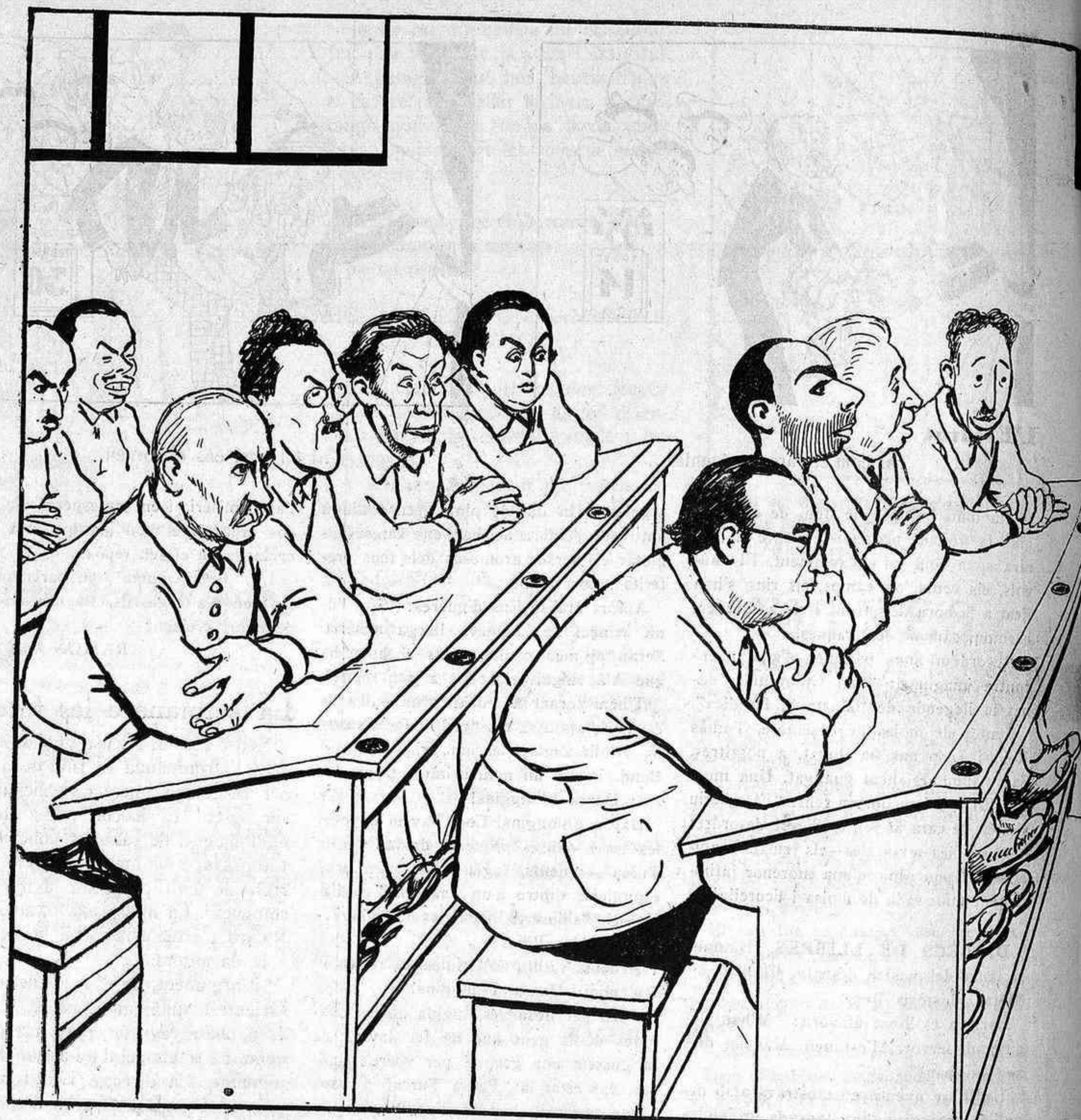
Sense reclam i sense públic, ha passat a l'Urquinaona un film de la Warner Bros, que mereix publicitat i ésser vist: "El halcón". Es un film molt mogut, de caràcter policíac, i de fotografia molt neta, amb el sol defecte de tenir poc clara la intriga en començar. La interpretació, admirable. Ricard Cortez i la Bebe Daniels van a la davantera.

L'argument de "Tres de cara a Oriente", que han donat al Capitol, és també enravessat, però interessa de debò. Es tracta ací d'un assumpte d'espionatge. La direcció i la fotografia presenten en aquest film algunes falles. En canvi, Eric von Stroheim hi fa un treball excellent, secundat amb encert per la Constance Bennett. Ah, si els altres intèrprets fossin com ells!

Al Coliseum han projectat un altre film de la Metro: "El prófugo", de Cecil B. de Mille. Es un film molt divers, l'acció del qual—i això—ja dig-ne de lloança—passa gairebé sempre a l'aire lliure. Tot està preparat i dosificat de cara al públic, però d'una manera intelligent. La Lupe Vélez té el número u dels protagonistes, tots ells de categoria.

"Valses de antaño", que figura al programa del Fantasio, ha plagut igualment al públic. Valsos a desdir, i de qualitat.

PERE DE L'ESPELT

La "burrada" d'En Carrasco i Formiguera

Un complot militar

DETENCIO DEL BARO DE LA MORA I DEL
FILL DEL GENERAL BARRERA

Dimecres al matí va ésser detingut al seu domicili, el senyor Lluís Franco de Espez, baró de Mora, capità de complement d'artilleria, i escriptor.

La policia ha practicat un registre al seu domicili i ha trobat quatre fusells maüers, dues pistoles, una caixa de municions, proclames dirigides a l'exèrcit directament,

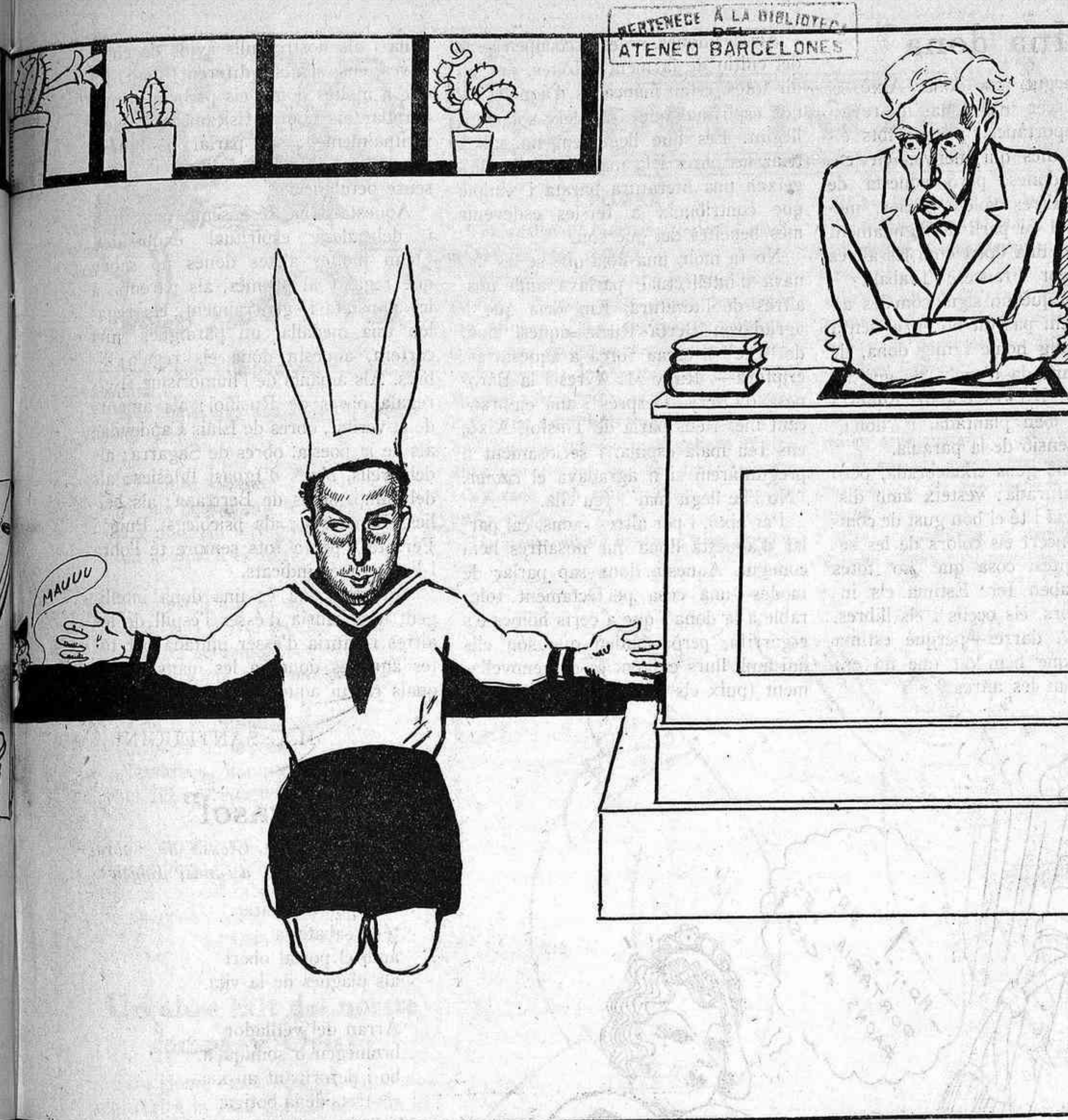
i altres que fan referència a l'exèrcit i llistes amb nombrosos noms.

Sembla que el baró manifestà que aquestes relacions corresponen a subscriptors d'una revista que tingué fa temps.

Quedà detingut a la Direcció de Seguretat.

El cap superior de policia, en interrogar-lo els periodistes manifestà que no podia dir res referent sobre aquesta detenció.

A dos quarts d'una acudí al despatx del cap de policia el comte de Valledano. Hom suposa que la visita té relació amb la detenció del baró de Mora.

Per això tan temps d'anar a l'escola?

LA DETENCIO DEL CAPITA BARRERA

Davant la presència del cap superior de Policia, va compareixer també el senyor Alfons Barrera, fill del general del mateix cognom, que ha prestat una extensa declaració.

Acabada aquesta, el senyor Barrera ha quedat detingut al despatx de l'inspector de guàrdia.

Després ha estat interrogat el senyor Josep Antoni Primo de Rivera, i seguidament ha estat alliberat.

A continuació ha declarat novament el senyor Barrera, i ha tornat a quedar detingut a la inspecció.

Ha prestat declaració la mestresa de la cambra que

el baró de la Mora tenia llogada al carrer de Goya i la portera de la finca.

Sembla que en la seva declaració davant el cap superior de policia, manifestà el senyor de la Mora que les proclames adreçades a l'Exèrcit i les altres que tracten de qüestions militars li foren trameses per un amic que milita a les files monàrquiques.

En el que fa referència a les armes, el baró de la Mora no havia pogut justificar la seva procedència, sinó dient que les tenia al seu poder des de fa molt de temps i que no intentava fer-ne ús per a res ofensiu contra el règim.

Una dona

Hem conegut una dona. Això, el fet de conèixer una dona, no revesteix cap importància, perquè tots els lectors, qui més qui menys, en coneixen de dones, però aquesta de la qual nosaltres volem parlar, mereix que hom en parli detingudament perquè no és una dona com les altres (Perdó senyor Francesc Trabal).

I, això de què no sigui com les altres, no volem pas dir-ho en el sentit de què és mig home i mig dona, de què està mancada d'encís, de què no és femenina. No res d'això. Aquesta és formosa, ben plantada, i "dona" en tota l'extensió de la paraula.

Es jove, no gens eixelebrada, però tampoc és aturada; vesteix amb discreta elegància i té el bon gust de combinar amb encert els colors de les seves vestimentes, cosa que no totes les dones saben fer. Estima els infants, les flors, els ocells i els llibres. I és per això darrer—perquè estima els llibres—que hem dit que no era una dona com les altres.

Ací, les dones, no es preocupen gens del cultiu de la ment. Moltes, per no dir totes, estan mancades d'aquella finor espiritual que s'assoleix solament llegint. Les que llegeixen, no saben triar les obres i la majoria d'elles llegeixen una literatura barata i ximple que contribueix a fer-les esdevenir més beneïtes del que són.

No fa molt, una noia que se les donava d'intellectual, parlava amb nosaltres de literatura. Ens deia que li agradaven Berta Ruck—aquest nom de "ruc" li escau força a aquesta escriptora—, Ruby M. Ayres i la Baronesa d'Orczy. Després s'anà embrancant més i ens parlà de Tolstoi. Això, ens féu mala espina, i seriosament li preguntàrem si li agradava el *caviar*. "No l'he llegit mai", féu ella.

Per això, i per altres raons, cal parlar d'aquesta dona que nosaltres hem conegut. Aquesta dona sap parlar de modes—una cosa perfectament tolerable a la dona i que a certs homes els esgarrifa, però obliden que són ells qui amb llurs exigències de renovellament (puix els vestits transformen la

dona i als nostres ulls àvids de coses noves ens sembla diferent) han fet que a moltes dones els preocupés més agradar als homes físicament que espiritualment—, sap parlar de llibres, de política, d'art i ho fa discretament i sense petulància.

Aquesta dona, té ensems, una finor i delicadesa espiritual exquisides. Quan moltes altres dones no saben què regalar al promès, als parents, a les amistats i, generalment, els regalen una medalla, un paraigües, una cartera, aquesta dona els regala llibres. Als amants de l'humorisme li els regala obres de Rusiñol; als amants de la veritat, obres de Lluís Capdevila; als de la poesia, obres de Sagarra; als dels vells, obres d'Ignasi Iglésies; als del camp, obres de Bertrana; als bèl·lics, Remarque; als psicòlegs, Puig i Ferrater; per a tots sempre té l'obra i l'autor més indicats.

Aquesta dona és una dona intel·ligent que hauria d'ésser l'espill de les altres i hauria d'ésser imitada per totes aquelles dones a les mans de les quals caigui aquest curt escrit nostre.

H. C. SANTEUGINI

"Girasol"

Glossa de l'obra
d'Ignasi Iglésies.

"El pobre sabater
té la sabateria
amb el portal obert
als plagues de la vila.

Arran del vetllador
bromegen o somiquen,
bo i deformant un xic
els trets de la botiga.

El pobre sabater
fa dies que repica
i està preocupat
per una feina fina:

la d'embellir el calçat
d'una noia aixerida,
de totes les d'allà
potser la més bonica.

El pobre sabater
pel seu fill la somnia,
prò, en remarcar qu'aquest
ni poc ni molt la mira,

d'ella es queda encisat,
i, de genolls, s'arrisca,
tot ple d'admiració,
a dir-li que l'estima.

La vara d'alcalde

—No la vulguis, que tindries masses enemics.

—Vés a que t'omplin aquest pot de vasselina.

—No, home, no; are se'n diu conllevància.

El pobre sabater té un desengany terrible. La noia riu i fuig; ell al mirall es mira,

i aquest li diu en sec que té la pell marcida, que no serà muller la que li pot ser filla...

I no li és muller la perla de la vila. Davant sa honestetat el fill es rectifica.

La decisió del noi complica la ferida, i el cor del sabater de pena i goig s'estripa.

EUSEBI RODRÍGUEZ

Un altre èxit del nostre company Opisso

Sens dubte l'èxit més gran que s'ha registrat a la Fira del Dibuix, l'ha assolit el nostre company Ricard Opisso.

Opisso ja no és popular solament a Barcelona, podem dir que la seva popularitat es va escampant per tot arreu. Ell és qui ha venut més dibuixos; ell ha batut el rècord, i podem dir també que la majoria els han comprat estrangers.

Un rus, un nordamericà, un alemany, un suís, un italià, un anglès.

Almenys queda la satisfacció que aquests senyors, que no coneixien el dibuixant, els han adquirit, no per simpatia, sinó perquè els dibuixos d'Opisso són plens de vida.

Ja es comença a fer justícia a un dels nostres dibuixants.

Es allò que diem: "Nadie es profeta en su tierra".

ROMEA

S'ha acabat l'"Angèlica Grelot" i s'han acabat les 1535 rialles!

Tampoc aquesta obra, escrita per a vivificar el teatre, dit català, ha tingut cap eficàcia, i les esperances dels que creien que era el gènere "Angèlica Grelot" l'únic que omplia les sales buides del Romea, s'han fos. Les sales del Romea han restat tan buides amb "Angèlica Grelot" com ho estaven amb gairebé l'única obra que Romea ens ha donat aquesta temporada amb cara i ulls: "Anna Maria".

I ara ens trobem davant d'unes preguntes.

El públic no està per teatre català?

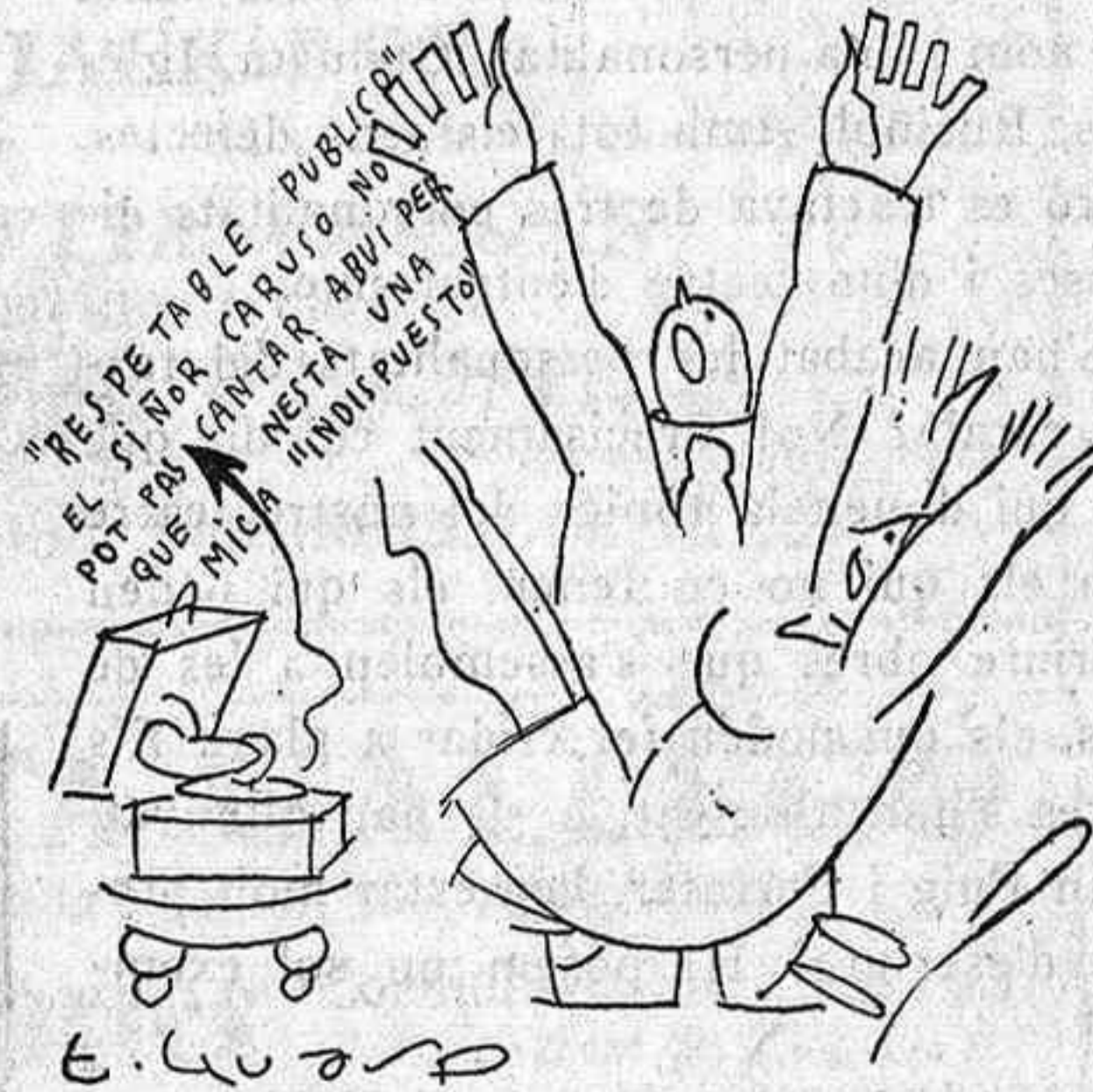
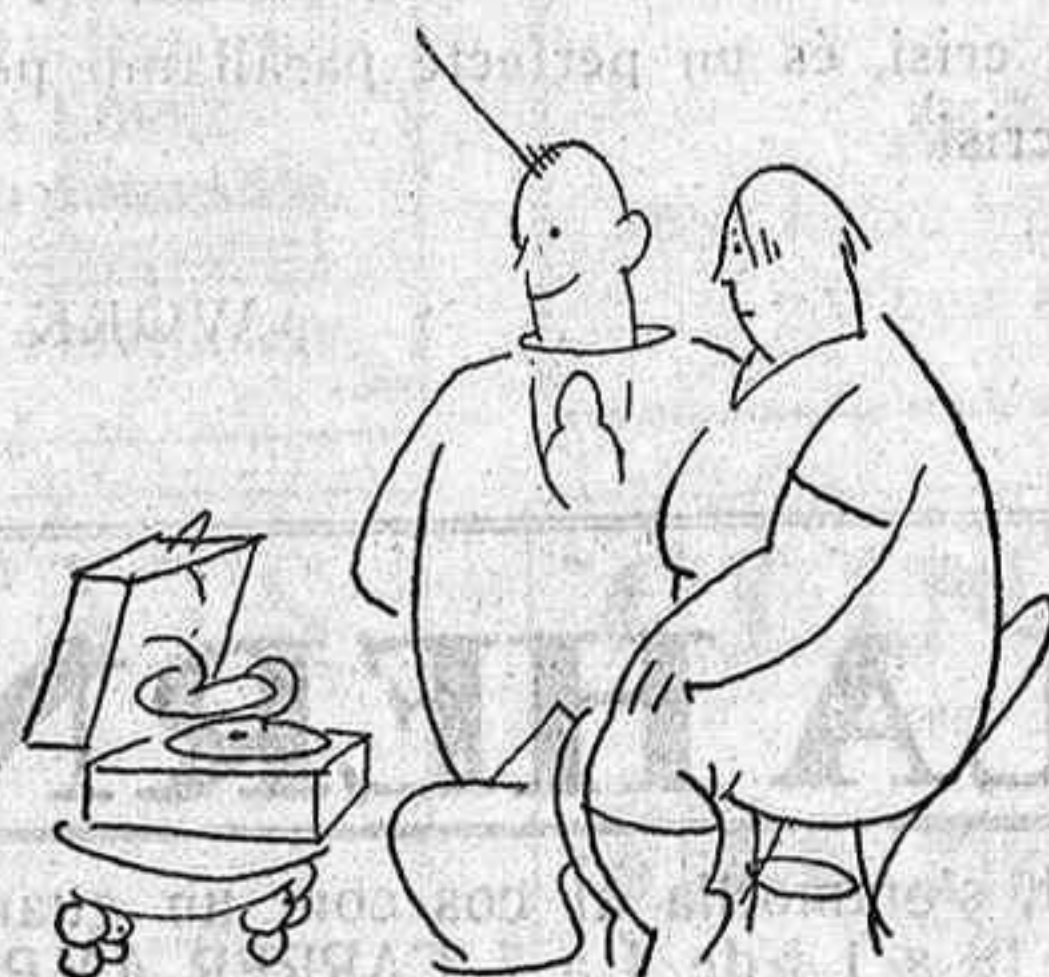
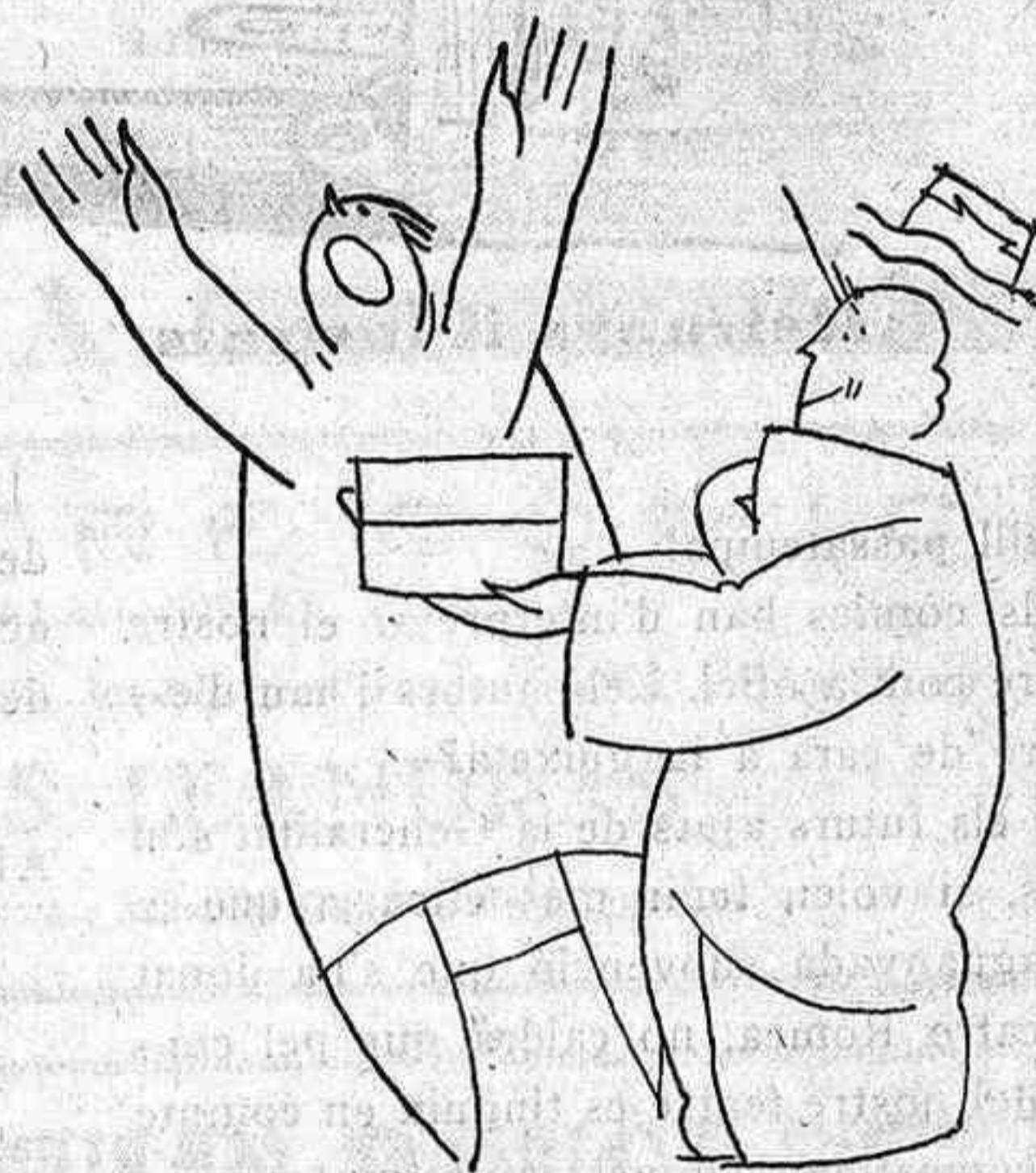
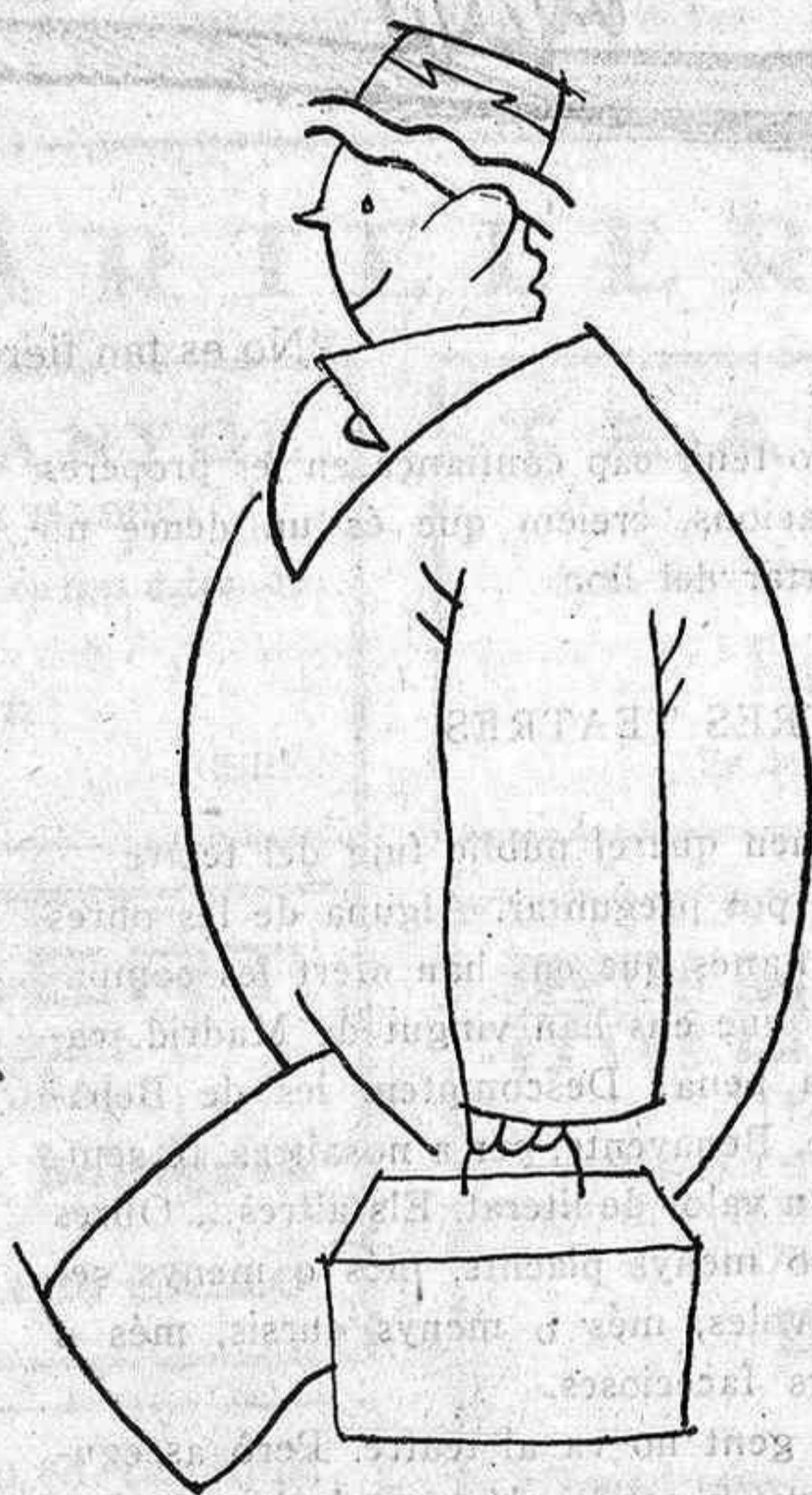
El públic, no va al teatre català perquè s'adona que el que li peixen no és teatre català?

Caldria un joc de teatre català que ens permetés de veure diversitat d'elements en lloc de posar-nos davant sempre les mateixes figures?

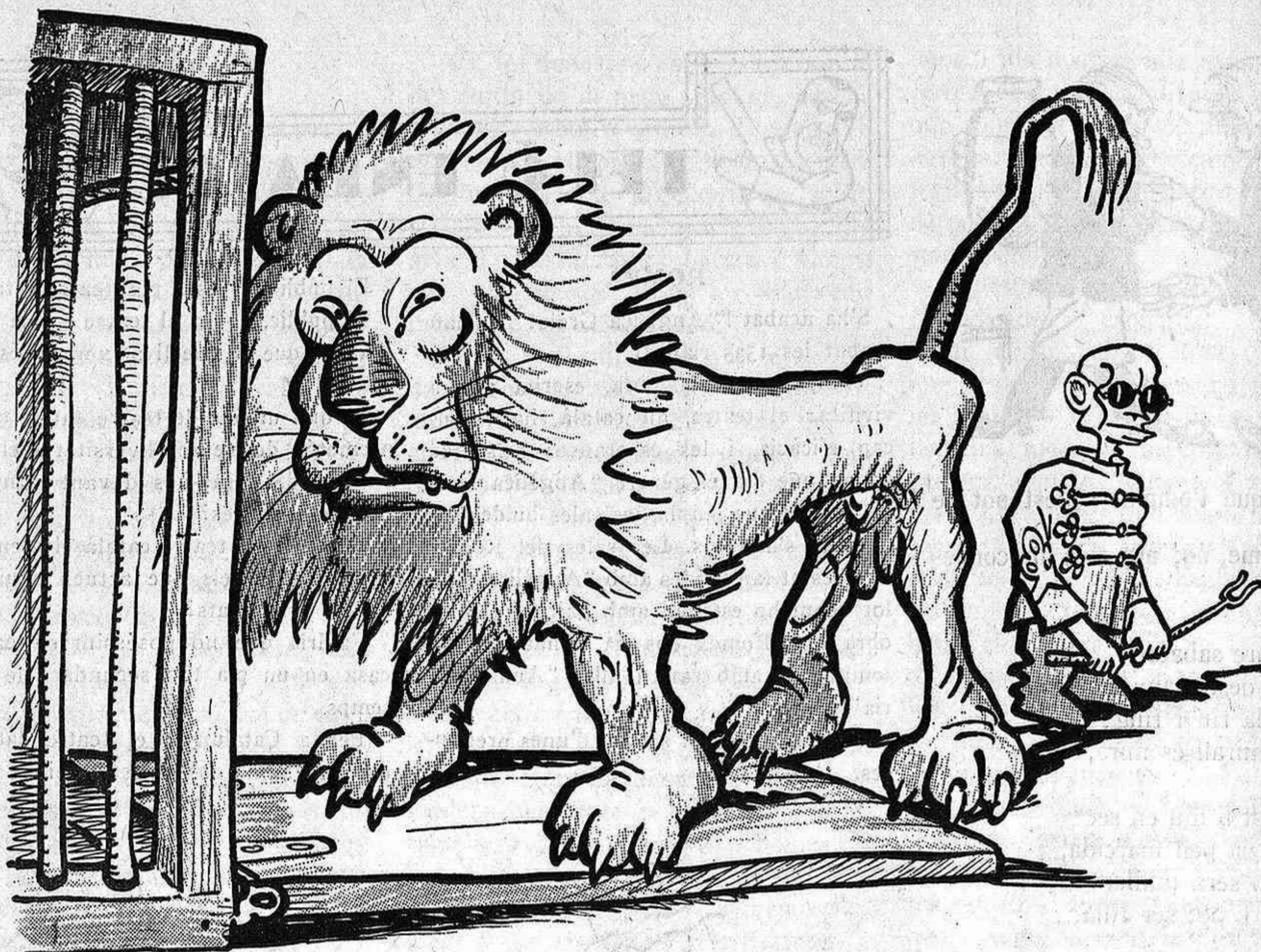
Hi ha en el teatre català elements més valuosos que els que actuen avui i que resten arreconats?

Caldria que no poséssim el teatre de casa en un pla tan secundari de passatemps

Per a Catalunya, el teatre català ha d'ésser alguna cosa més definitiva que un

Historieta gairebé muda

Refranys il·lustrats

“No es tan fiero el león”

senzill passatemps!

Els còmics han d'interpretar el nostre teatre com a ofici, i els autors l'han d'escriure de cara a la guixeta?

Si els futurs ajuts de la Generalitat són certs, si volen tenir més eficàcia que la malaguanyada subvenció que s'ha donat al teatre Romea, no caldrà que pel correu del nostre teatre es tinguin en compte les suggestions d'aquestes preguntes i encara les que poden venir de les moltes preguntes que ens queden per fer i que anirem fent?

Malgrat la negativa dels qui avui li donen la tònica, hem de dir que hi hagué un temps en què el teatre català tenia un nom i una personalitat. Guimerà, Iglésies, Rusiñol. Amb tots els seus defectes. Però es tractava de tres personalitats diverses i d'un teatre d'entusiasme.

S'han acabat les personalitats del teatre català? No! Precisament cal dir que els qui donen la tònica del nostre teatre són els qui no en tenen, els qui poden escriure obres que s'assemblen a les de tots, els qui poden fer cridar a plagi. Els altres s'han allunyat, o els han allunyat. Joan Puig i Ferrater, heu estat molt pregat d'escriure? Hi posem un sol exemple!

Seguirem parlant del tema. Els teatres catalans han tancat les portes i, malgrat

de no tenir cap confiança en les properes actuacions, creiem que és un deure no desertar del lloc.

ALTRES TEATRES

Diuen que el públic fuig del teatre.

Es pot preguntar. Alguna de les obres castellanes que ens han ofert les companyies que ens han vingut de Madrid. valia la pena? Descomptem les de Benavente. Benavente, per a nosaltres, té sempre un valor de literat. Els altres... Obres més o menys plaents, més o menys senyorívols, més o menys cursis, més o menys facecioses.

La gent no va al teatre. Però assegurem que la producció teatral—la que s'entrena, entenem-nos!—mereix la crisi, crida la crisi, és un perfecte parallamp per a la crisi.

WORK

BRIK

ES DIU...

Que a Madrid En Sugrañes fa gran negoci amb la seva companyia de revistes.

I que aviat el seguirà en un teatre del Paral·lel.

✽

Que Enriqueta Torres no va al Poliorama amb En Guitart (tenor).

No; va amb En Martori, en "tournée" per Catalunya.

✽

Que la companyia "titular" de l'Espanyol farà bolos sense En Santpere.

Sense En Santpere? Ja patiran!

✽

Que la companyia de Visita López continua a Mallorca.

Que potser no saben nedar?

LA HERNIA

Guarida per 50 pessetes

per mitjà del nou VENDAJE PERFECT. De gran comoditat, s'emmotilla al cos com un guant i no té rival al món. Assaigs gratis de 10 a 1 i de 4 a 7. CARRER AMPLE, 14, prop de la MERCE, Casa Palau.

ESQUELLOTS

Serán retirats de la circulació els bitllets de 50 pessetes que porten el retrat de l'ex-rei.

Ja començava d'ésser hora: aquell rostre orgullós, innoble, envilit ha de repugnar, forçosament, a tota persona digna.

—Deixa't de sometent i d'armes. La millor defensa contra la tuberculosi són les PÍLDORES MARAVILLA.

Notícies de Londres diuen que els anglesos i els irlandesos no s'entenen.

Si fossin ells tot sols a no entendre's!

✱

Llegim en un diari catòlic:

“Defensem el casal de Déu”.

El casal de Déu i la borsa dels catòlics...

NEVERES “GLACIAL”

Per a establiments i ús domèstic

Sumament fredes, sòlides i pràctiques, són econòmiques pels seus preus, la seva poca despesa diària, gran utilitat i perllongada durada

Grans models
a preus moderats

Models populars de 26
a 70 pessetes

Despesa diària, 10 cèntims

Construcció i venda directa:

Benet i Mercader, 26, al costat de l'estació de Gràcia i del Teatre Bosc

L'Unamuno, en un discurs, ha dit que l'espanyol, com idioma de l'Estat, ha d'ésser la integració de totes les formes dels petits i distints idiomes peninsulars.

No res: una mena d'escudella de pagès.

Imp. “L'Esquella”. -- Om, 8, Barcelona

LA BEGUDA DE MODA

De veritable
suc de pinya
americana

Telèfon 18301

CARTELLERA

GRAN TEATRE ESPANYOL

COMPANIA DEL TEATRE ISABEL DE MADRID

Avui, divendres, nit: Gran èxit del joguet còmic en tres actes, de Muñoz Seca i Pérez Fernández,

Anacleto se divorcia

A RIURE A RIURE A RIURE A RIURE

TEATRE COMIC

PALAU DE LA REVISTA

Avui, divendres, nit: La més gran creació de CELIA GAMEZ en

LAS LEANDRAS

Es despatxa a tots els Centres de Localitats

ROYAL CONCERT

Marquès del Duero, 106 - Telèfon 20384
Direcció artística: LEOPOLD MORAL

El Music-Hall de les cares boniques

Cabaret d'1 a 4 matinada

ORQUESTINA REMEN WARTY i P. GALLO

BA-TA-CLAN

Marquès del Duero, 85 - Tel. 31374
Tarda a les 3,30 :: Nit a les 9,30

El millor programa de varietés - 60 ARTISTES - Joventut, Art, Luxe, Bellesa, Distinció - ESTER - LUCENTINA - BENÍTEZ
M. VILLANOVA - GERMANES GIMENO - MARINA LÓPEZ

Mary de Lis - Granados - Mary Carmen - Maruja Amaranto

BELLA DORITA

Tots els dies un alegre vodevil - Dancing d'1 a 4 matinada

Vila-Vilà MOULIN-ROUGE Paralel

93 i 95 T. 21261

TEMPLE DE LA FRIVOLITAT

Sorollós èxit de les aplaudides SACRO - GRANADA - CALVO
PENALTY - MIRAMAR - DORITA - HENRY - H. DALIA - PANAMÉ
R. DE ORO - LYDIA VELASCO - CARME SÁNCHEZ

EVA SEGURA

JACK-BOY

L'home sense ossos El comble de la flexibilitat

AMELIA VARGAS

ESTRELLA FRÍVOLA

ANITA FLORES

SENS RIVAL VEDETTE GENIALS CREACIONS

D'una a quatre: **THE MUSSETTE JAZZ**

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

CLINICA GALLEGO

Carrer Nou de la Rambla, 18 - Telèfon 24055

Vies urinàries Consulta de 10 a 1 i de 4 a 7
Festius: de 10 a 1

Pell - Sífilis - Pròstata - Matriu
Electroteràpia - Impotència

FEROTYL
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
 (MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersicials. Producte plu-ri glandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
 Alt de Sant Pere, 50 - B A R C E L O N A - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

La terrible feridura
 (APOPLEXIA)
 S'evita i cura amb el famós
ANTIAPOLÈCTIC VALLVERDÚ
 Flascó, 10 pessetes, a totes les farmàcies
Detalls: Laboratoris K I A M - Reus

Mobles i Matalassos
 A TERMINIS i SENSE FIADOR
Santa Anna, 18 **Barcelona**

VIES URINARIES
 Curació especial garantitzada i ràpida de la blenorràgia i les seves complicacions - Avariosis, Pell, Morenes, Diatèrmi
CLINICA FONTOVA
 Carrer Nou de la Rambla, 4 (abans Conde del Asalto)
 D'11 a 1 i de 5 a 7 **Econòmica, de 7 a 9**

La casa BASTIDA s'engrandeix

Passeig de Gràcia, 18 :: Telèfon 15247 :: BARCELONA

GRAN BASAR DE SASTRERIA Sistema Nordamericà

El secret del nostre èxit és degut a tres raons: 1. La fórmula d'un nou estil aplicat a l'art del vestit. - 2. Tenir sempre disponible el vostre vestit, tant gran com petit, amb gustos seriosos i en gran fantasia. - 3. L'organització de la fabricació i venda directa al comprador i escrupolosament amb un petit benefici.

Som els que va implantar i facilitar el vestit amb la major elegància i la més incompetent baratura, evitant acudir als sastres de mida que, amb els seus preus elevats, era impossible seguir els corrents de la moda. Oferim en la nostra SECCIÓ DE SASTRERIA la següent norma de preus:

Vestits confeccionats, tipus reclam.	des de 10 pessetes fins a 30 pessetes
Vestits confeccionats, qualitat superior.	des de 40 pessetes fins a 75 pessetes
Vestits a mida, en qualitats econòmiques.	des de 30 pessetes fins a 60 pessetes
Vestits a mida, gèneres de gran fantasia.	des de 50 pessetes fins a 100 pessetes
Pantalons econòmics.	des de 5 pessetes
Pantalons fantasia.	des de 8 pessetes

Els nostres avantatges amb preu de liquidació els veureu demostrats amb els nombrosos maniqués que als nostres aparadors exhibim, amb models d'estil i gust modern. Això fa que ens engrandim i que la nostra venda vagi sempre en augment.

L'amplitud de les nostres existències arriba fins a les qualitats més selectes i luxoses, sempre amb una gran dif. rència de preus més barats.

En casos de necessitat, tenim muntada una SECCIÓ DE CONFECCIÓ A MIDA, que ens permet lliurar els encàrrecs a les quatre hores.

SECCIÓ DE CAMISERIA

Camises blanques.	des de 3,95 pessetes	Camises popelin.	des de 6,95 pessetes
Camises percala.	des de 4,95 Pessetes	Calçotets.	des de 1,95 pessetes

Preus que regeixen a altres Seccions de la Casa

Impermeables.	des de 15 pessetes	Cinturons.	des de 0,95 pessetes
Trinxeres.	des de 10 pessetes	Lligacames.	des de 0,50 pessetes
Americanes punt.	des de 20 pessetes	Mocadors butxaca.	des de 0,50 pessetes
Americanes esport.	des de 15 pessetes	Mitjons fantasia.	des de 0,50 pessetes
Guardapols.	des de 5,95 ptes.	Tirants.	des de 0,95 pessetes
Gorres.	des de 0,50 ptes.	Païames.	des de 3 pessetes

Obsequiem els nostres clients amb segells d'Estalvi Popular, de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i Estalvi, i altres diversos presents, segons l'import de les compres.

NOTA.—Els que de fora Barcelona vulguin servir-se de la nostra casa, poden escriure, i adjuntant 0,25 pessetes, en segells, rebran mostres, figurins i un sistema especial per a prendre's les mides, amb les instruccions necessàries, per tal de rebre l'encàrrec abans dels sis dies.

**Caruso, Fleta, Tito Schipa,
Pau Casals, Sagi-Barba,
etc., etc.**

Totes les celebritats impressionen en
discos

La voz de su amo

COMPANYIA DEL GRAMÒFONO, S. A. E.

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

**OBRES COMPLETES
d'Ignaci Iglesias**

ELS VELLS * FRUCTIDOR

Amb un pròleg de PERE COROMINES

Vuitè volum

5 pessetes

DICCIONARI

**Català-Castellà
Castellà-Català**

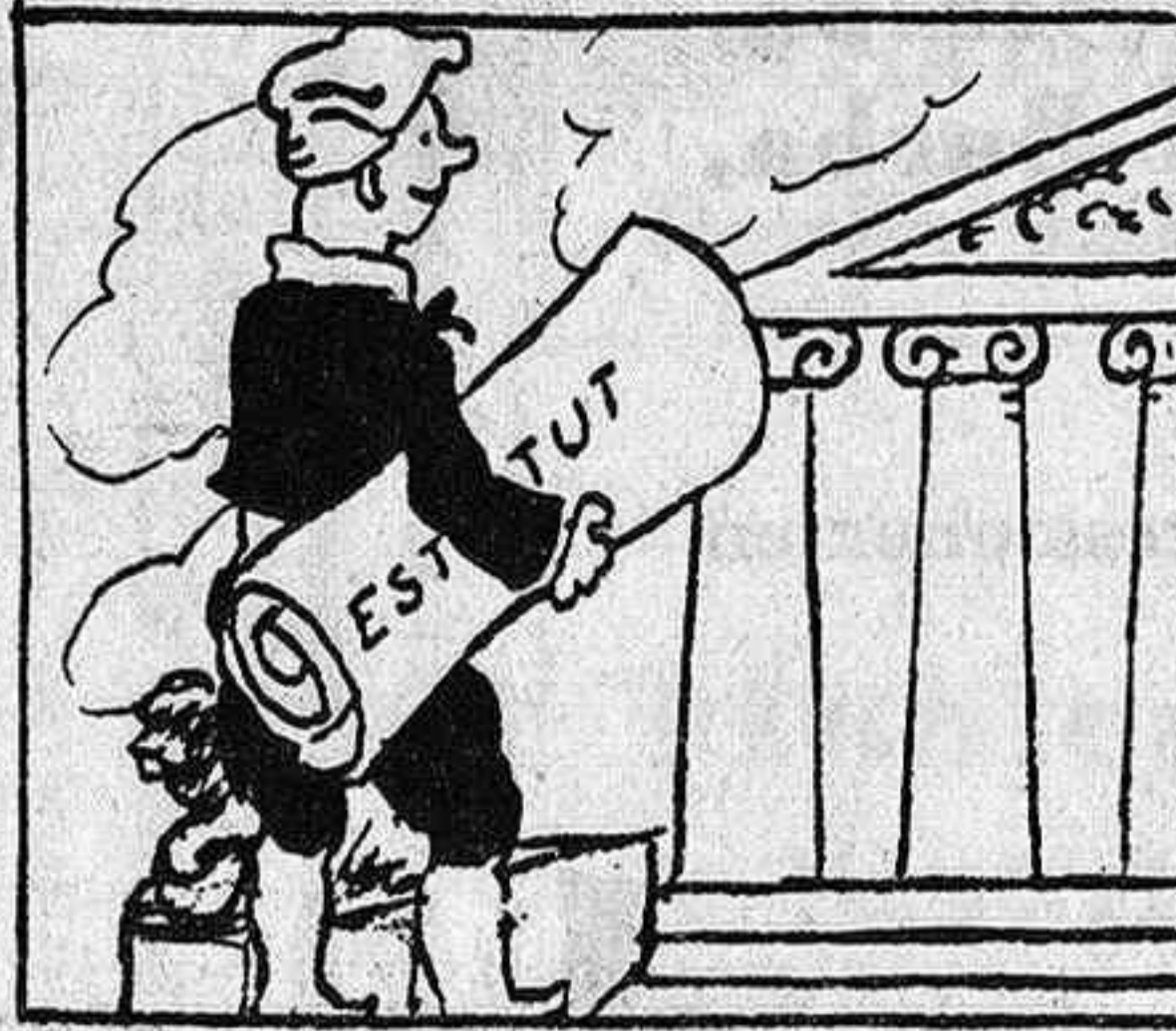
Preu: 15 pessetes

Per A. ROVIRA I VIRGILI

NOTA. Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls atorguen descomptes.

El català que és tossut porta a Madrid l'Estatut.

Posant proa a tots els vents entra a les Constituents.

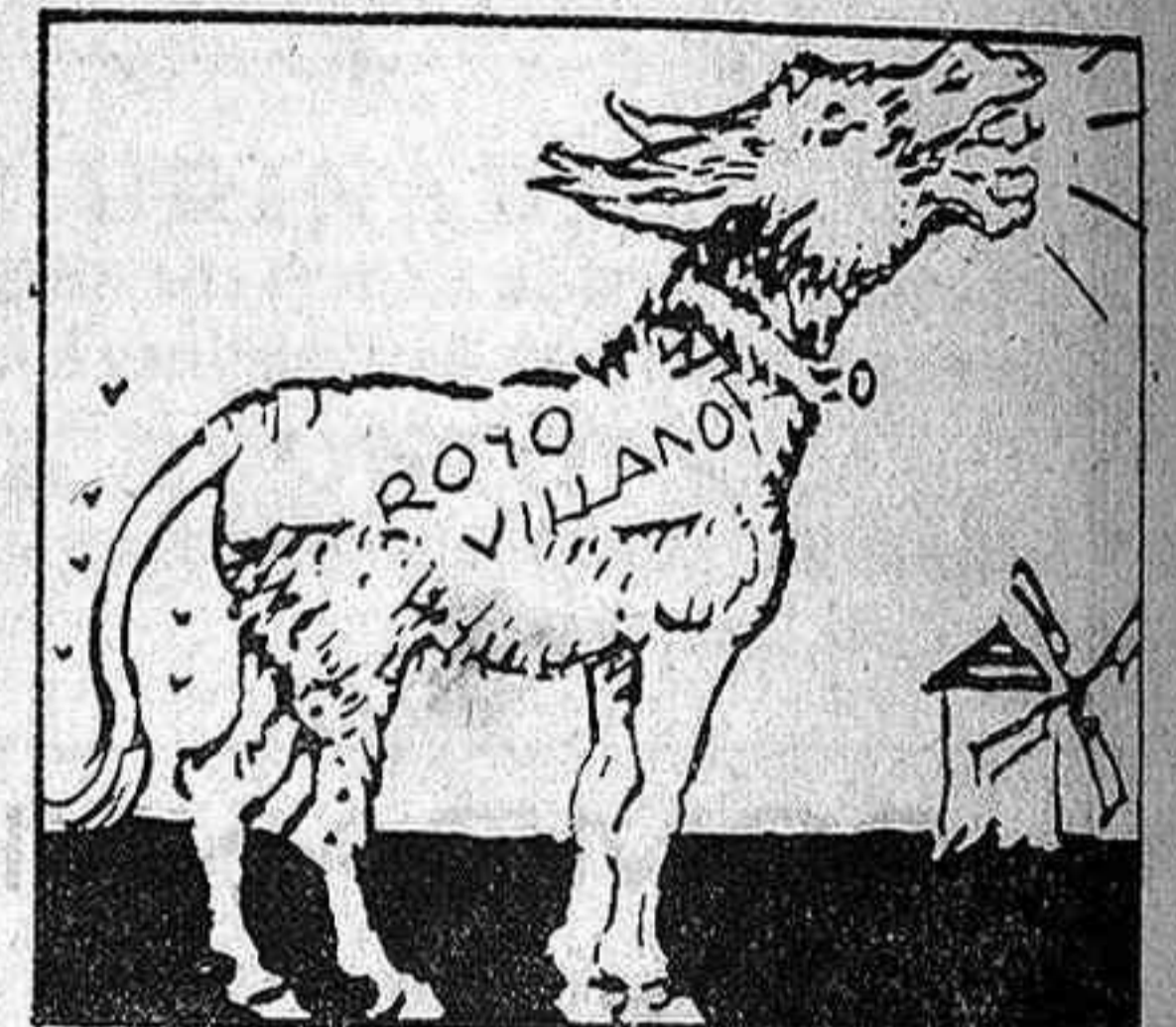
Comença la discussió i s'arma la rebel·lió.

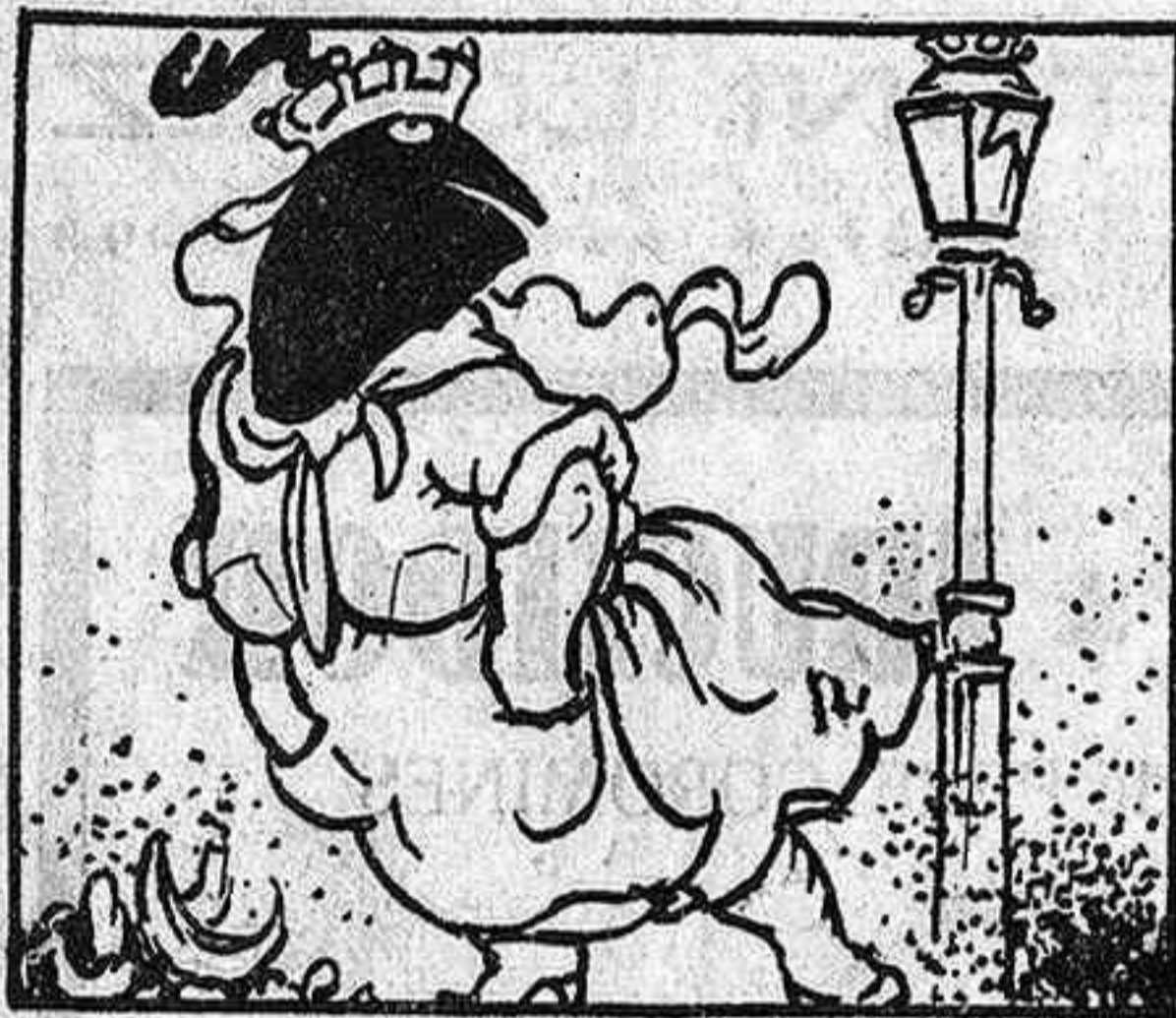
En Lleroux creu que ens enganya fent com sempre el Patró Aranya.

En Maura fa el cridaner i no és més que un petener.

En Royo vol parlar clar i el que sols pot fer és bramar.

Fa tota la gent de dreta la Pura i la Ramoneta.

Melquíades crida molt fort i queda sol com un mort.

No hi ha com Manuel Azaña altre Republicà a Espanya.

I amb tota tranquil·litat comença l'articulat.

Sense cap mena d'embut queda aprovat l'Estatut.

I per fi ens hauran donat el que tant hem esperat.